

Βαλλιάνειο Λύκειο Κεραμειών / σχολ. έτος 2021-2022

Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου

ΠΗΓΕΣ ΑΝΤΛΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ

Α. Τομείς πολιτισμού.

Γ. Προβλήματα εποχής.

Β. Φορείς κοινωνικοποίησης – παιδείας.

Δ. Πτυχές προσωπικότητας.

Α. Τομείς πολιτισμού

Η πολιτισμική ταυτότητα της κοινωνίας επιδρά –άλλοτε θετικά και άλλοτε αρνητικά- τόσο στους τομείς της προσωπικής ανάπτυξης κάθε ατόμου (1-3), όσο και στους τομείς της ευρύτερης ζωής και δραστηριοποίησής του (4-10). Αναπόφευκτα, βέβαια, οι τομείς αυτοί συντελούν στη διαμόρφωση της κοινωνίας, καθώς υπάρχει αλληλεπίδραση και αλληλοσυμπλήρωση.

Πνευματικός τομέας

Θετικά	Αρνητικά
Διεύρυνση πνευματικού ορίζοντα, ευρυμάθεια, κριτική ικανότητα, φαντασία, οξυδέρκεια, ορθή χρήση του λόγου, ευφράδεια, ανθρωπιστική παιδεία, δωρεάν παιδεία, προγράμματα επιμόρφωσης, γενική εγκυκλοπαιδική μόρφωση και ειδική κατάρτιση, αποδέσμευση από δεισιδαιμονίες.	Πνευματική αλλοτρίωση, εξειδίκευση, σκοταδισμός, υποεκπαίδευση, παθητικοποίηση, αδρανοποίηση σκέψης, παραπληροφόρηση, ιδεολογική σύγχυση, αναποτελεσματική εκπαίδευση, παραπαιδεία, στασιμότητα προόδου επιστημών, έλλειψη προβληματισμού, άμβλυνση κριτικής.

1. Ηθικός τομέας

Θετικά	Αρνητικά
Υιοθέτηση αξιών – ιδανικών, προβολή υγιών προτύπων, καλλιέργεια αρχών όπως ειλικρίνεια, εντιμότητα, σεβασμός, αυτοσεβασμός, σεμνότητα, πειθαρχία, αυτοπειθαρχία, αυτογνωσία, αλληλεγγύη, ευπρέπεια, αίσθηση καθήκοντος.	Ανηθικότητα, έκπτωση αξιών, σύνδρομο κατωτερότητας, κατώτερα πάθη, αχαλίνωτα ένστικτα, υιοθέτηση ή προβολή λανθασμένων προτύπων, απληστία, μικροπρέπεια, διαφθορά, υποκρισία, ανευθυνότητα, ευθυνοφοβία.

2. Ψυχολογικός – συναισθηματικός τομέας

Θετικά	Αρνητικά
Απόδραση από την καθημερινότητα, αποβολή άγχους, συναισθηματική αποφόρτιση και εκτόνωση, ευεξία, ψυχική ανάταση, αγαλλίαση, εσωτερική πληρότητα, ψυχολογική ισορροπία, ευαισθητοποίηση, συναισθηματική καλλιέργεια, αγάπη, αισιοδοξία, ψυχαγωγία, ηρεμία, ευδαιμονία, δημιουργικότητα.	Συναισθηματική αποδυνάμωση, απαισιόδοξη διάθεση, ανία, θλίψη, επίταση άγχους, ηττοπάθεια, μειονεξία, ψυχρότητα, μίσος, σκληρότητα, ανούσια διασκέδαση, νόθη ψυχαγωγία, εσωτερικός εγκλωβισμός, ψυχολογικό αδιέξοδο, συναισθηματικό κενό.

Βαλλιάνειο Λύκειο Κεραμειών / σχολ. έτος 2021-2022

Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου

Κοινωνικός τομέας

Θετικά	Αρνητικά
Κοινωνικοποίηση, σύναψη υγιών κοινωνικών σχέσεων, κοινωνική αυτενέργεια, δηλαδή ενεργό ενδιαφέρον και συμμετοχή στα κοινωνικά δρώμενα, καλλιέργεια κοινωνικής συνείδησης, ευαισθητοποίηση για τα κοινωνικά προβλήματα, οργάνωση κοινωνικών κινημάτων, επικοινωνία, διαλλακτικότητα, συνεργασία, προτεραιότητα στο κοινό καλό, ευρυθμία, συνοχή.	Εκδήλωση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας, όπως τρομοκρατία, μαζοποίηση, εγκληματικότητα, περιθωριοποίηση, δυσλειτουργία φορέων κοινωνικοποίησης, αδυναμία ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ των μελών της κοινωνίας, ανισότητες, φαινόμενα αναξιοκρατίας, κοινωνική αδικία, αποξένωση – αλλοτρίωση, υποκρισία, ανταγωνισμός, άμβλυνση κοινωνικού ελέγχου, εκφυλισμός κοινωνικών αξιών, έλλειψη κοινωνικής συνείδησης.

3. Πολιτικός τομέας

Θετικά	Αρνητικά
Διαμόρφωση πολιτικής συνείδησης και συμμετοχή στη διαδικασία του «εκλέγειν και εκλέγεσθαι», σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αρμονική σχέση μεταξύ πολίτη και πολιτείας με εποικοδομητικό διάλογο, εδραίωση και ισχυροποίηση της δημοκρατίας, πολιτική διαφάνεια, έντιμοι και δίκαιοι πολιτικοί, ανανέωση/ενίσχυση θεσμών και νόμων προσαρμοσμένων στις σύγχρονες ανάγκες των πολιτών, με στόχο τη στήριξη και ενδυνάμωση ενός «υγιούς» πολιτικού πλαισίου, προσανατολισμένου στο κοινό καλό.	Παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έλλειψη πολιτικής συνείδησης – απολιτικοποίηση- αδιαφορία για τα πολιτικά δρώμενα, διεύρυνση του χάσματος μεταξύ πολίτη και εξουσίας, αυθαιρεσίες πολιτείας – κατάχρηση εξουσίας- σκάνδαλα- καταπάτηση νόμων και αρχών, αποποίηση ευθυνών, εφαρμογή δημαγωγικής πολιτικής, χρήση προπαγάνδας και γλώσσας εξουσίας, νεποτισμός, επιφανιμόμενη δημοκρατία, κίνδυνος για εγκαθίδρυση ολοκληρωτικών καθεστώτων, λαϊκισμός, αστυνομοκρατία.

Οικονομικός – επαγγελματικός τομέας

Θετικά	Αρνητικά
Οικονομικό πλαίσιο: Κάλυψη αναγκών και άνοδος βιοτικού επιπέδου, αναβάθμιση ποιότητας ζωής, αξιοποίηση τεχνολογικών επιτευγμάτων με γνώμονα τον άνθρωπο, υγιεινές συνθήκες διαβίωσης. Επαγγελματικό πλαίσιο: Βελτίωση εργασιακών συνθηκών, ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας, αύξηση παραγωγικότητας, κατοχύρωση εργασιακών δικαιωμάτων, οικονομική ευρωστία, ανάπτυξη τουρισμού με την οικονομική επένδυση σε διάφορες περιοχές.	Οικονομικό πλαίσιο: Αδυναμία κάλυψης των βιοτικών αναγκών, υποβάθμιση ποιότητας ζωής, άθλιες συνθήκες διαβίωσης, πενιχρό εισόδημα. Επαγγελματικό πλαίσιο: Εκμετάλλευση, καταπάτηση εργασιακών δικαιωμάτων, μείωση παραγωγικότητας της χώρας, στείρα εξειδίκευση, θεοποίηση της τεχνολογίας, έλλειψη δημιουργικής εργασίας, ανεργία.

Βαλλιάνειο Λύκειο Κεραμειών / σχολ. έτος 2021-2022

Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου

Τομέας οικολογίας

Θετικά	Αρνητικά
Αξιοποίηση νέων πηγών ενέργειας φιλικών με το περιβάλλον, αρμονική σχέση του ανθρώπου με τη φύση, οικολογική ισορροπία.	Μόλυνση, ρύπανση και καταστροφή της φύσης, απομύζηση πρώτων υλών, εξάντληση πλουτοπαραγωγικών πηγών, διατάραξη οικολογικής ισορροπίας.

4. Πολιτιστικός τομέας

Θετικά	Αρνητικά
Σεβασμός παραδοσιακών ηθών και εθίμων, υιοθέτηση διαχρονικών αξιών, διαφύλαξη και εμπλουτισμός της γλώσσας, ανάπτυξη και προώθηση επιστήμης – γραμμάτων – τεχνών, διατήρηση ιστορικής μνήμης, διαφύλαξη πολιτιστικής ταυτότητας και κληρονομιάς.	Υποκουλτούρα, μαζοποίηση, εμπορευματοποίηση, άγωνα προγονολατρεία, προοδοπληξία, άκρατος μιμητισμός ξενικών προτύπων – έλλειψη παρθενογένεσης, πολιτιστική αλλοτρίωση, πνευματική στασιμότητα, γλωσσική ένδεια.

5. Εθνικός τομέας

Θετικά	Αρνητικά
Καλλιέργεια εθνικής συνείδησης – εθνισμός, φιλοπατρία, επίγνωση της εθνικής ταυτότητας, συνειδητοποίηση ιστορικής συνέχειας, προάσπιση του έθνους.	Εθνικισμός (= αίσθημα εθνικής υπεροχής/ υπερεκτίμηση του έθνους και υποτίμηση των άλλων), απορριπτική στάση απέναντι στα άλλα έθνη, εμμονή στα εθνικά ιδεώδη, διαστρέβλωση ιστορίας, ελλιπής ιστοριογνωσία, εκδηλώσεις ξενοφοβίας και επεκτατισμού, αδυναμία επικοινωνίας και επίλυσης διαφορών μεταξύ των εθνών.

6. Διεθνικός – διακρατικός τομέας

Θετικά	Αρνητικά
Υγιής κοσμοπολιτισμός, διαμόρφωση οικουμενικής συνείδησης, συγκρότηση πολυπολιτισμικών κοινωνιών, δραστηριοποίηση Διεθνών Οργανισμών, εξάλειψη προκαταλήψεων και στερεότυπων αντιλήψεων που τάσσονται ενάντια σε άλλα κράτη, αποδοχή του διαφορετικού και κριτική αφομοίωσή του, ανταλλαγή πολιτιστικών στοιχείων, επίλυση διαφορών με διάλογο, διεθνής συνεργασία, καλλιέργεια διεθνικής αντίληψης, εδραίωση ειρήνης.	Σοβινιστική διάθεση, αδυναμία συνεργασίας, πολιτιστική διείσδυση των ισχυρών χωρών στις αδύναμες σε κάθε επίπεδο (οικονομικό, πολιτικό, πολιτιστικό) επεκτατική πολιτική, υποτίμηση – περιθωριοποίηση – ισοπέδωση των ιδιαιτεροτήτων κάθε χώρας, επικράτηση του «δικαίου της πυγμής», κλονισμός ειρηνικής συνύπαρξης.

Β. Φορείς κοινωνικοποίησης - παιδείας

Η κοινωνικοποίηση στοχεύει στην ομαλή ένταξη του ατόμου στο ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο. Συνειδητοποιώντας το ρόλο του, συμβάλλει στην προαγωγή και ανάπτυξη της κοινωνικής ευημερίας. Συχνά, όμως, επιδεικνύει: Έλλειψη συνείδησης, αδιαφορία για τα κοινωνικοπολιτικά δρώμενα, μετάθεση ευθυνών, ευθυνοφοβία, επιπολαιότητα, απανθρωπιά, ανηθικότητα, οχαδερφισμό.

Τα στοιχεία αυτά πηγάζουν ή/και ενισχύονται από τη δυσλειτουργία των φορέων κοινωνικοποίησης - παιδείας, που είναι η οικογένεια, η εκπαίδευση, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και η πολιτεία. Ειδικότερα:

- **Οικογένεια:** Ο θεσμός της οικογένειας διέρχεται κρίση. Απουσιάζουν οι ουσιαστικές διαπροσωπικές σχέσεις και η επικοινωνία μεταξύ των μελών της. Οφείλουμε, λοιπόν, να τον ενισχύσουμε ώστε να επιτευχθεί η ομαλή ένταξη του ατόμου στην κοινωνία και η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης / συγκροτημένης προσωπικότητας. Πιο συγκεκριμένα, οφείλει, ως ένας βασικός φορέας αγωγής και κοινωνικοποίησης των νέων να επιδεικνύει σεβασμό στα μέλη της και να στοχεύει στην υπεύθυνη διαπαιδαγώγηση και στον καταμερισμό ευθυνών, με γνώμονα τη συγκρότηση ώριμων πολιτών. Να φροντίζει για την επικράτηση εποικοδομητικού διαλόγου, την παροχή πνευματικών ερεθισμάτων στον νέο και τη σωστή αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του. Τέλος, κύριο μέλημά της θα είναι η επικράτηση συνθηκών συναισθηματικής ασφάλειας και σταθερότητας, προκειμένου να δομηθεί μια δυναμική και ολοκληρωμένη προσωπικότητα.
- **Εκπαίδευση:** Ο τεχνοκρατικός χαρακτήρας που τη διέπει, σε συνδυασμό με την απουσία ερεθισμάτων για απόκτηση σφαιρικότερης γνώσης, τροφοδοτεί τη στείρα αποθήκευση πληροφοριών. Στο πλαίσιο αυτό, καλλιεργείται η βαθμοθηρία και το εκπαιδευτικό σύστημα, τελικά, δε διαδραματίζει τον πολλαπλό ρόλο που του αναλογεί, ώστε να αφυπνίσει τον άνθρωπο, για να συμμετέχει ενεργά και με διάθεση για αλλαγή στα κοινωνικά δρώμενα. Είναι απαραίτητο να αποκτήσει έναν πιο δυναμογόνο χαρακτήρα και περιεχόμενο ανθρωπιστικό να παρέχει νέες εμπειρίες προτύπων συμπεριφοράς. Να μεταλαμπαδεύει αξίες, να διαμορφώνει ήθος.
- **Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης:** Η δύναμη και η επιρροή τους είναι μεγάλη. Έχουν εξελιχθεί σε όργανα παραπληροφόρησης και προπαγάνδας. Δεν είναι λίγες οι φορές που, λόγω οικονομικών οφελών, στρατεύονται με τα συμφέροντα των ισχυρών, προβάλλουν λανθασμένα πρότυπα και χειραγωγούν την κοινή γνώμη. Συχνά ευνοούν φαινόμενα χειραγώγησης, αναξιοκρατίας και αναξιοπιστίας, ενισχύοντας το αίσθημα αδικίας, δυσαρέσκειας και προκαλώντας σύγχυση στους πολίτες.

-**Οφείλουν** αν είναι φορείς γνώσεων και ποικίλων ερεθισμάτων να διαπαιδαγωγούν και να διαμορφώνουν συνειδήσεις, να παρέχουν αντικειμενική πληροφόρηση, να καλλιεργούν την κριτική ικανότητα των δεκτών μέσα από εκπομπές υψηλής ποιότητας και περιεχομένου και τέλος να αποκαλύπτουν την αλήθεια και να στηλιτεύουν την αδικία ή την αυθαιρεσία της πολιτικής ηγεσίας.

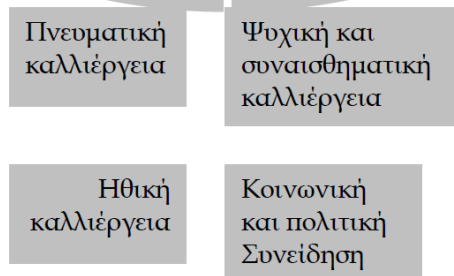
- **Πολιτεία:** Συχνά ασκεί δημαγωγική πολιτική και αυθαιρετεί σε βάρος του λαού, εξυπηρετώντας προσωπικά συμφέροντα.

-**Ως φορέας της δημοκρατίας** οφείλει να προτάσσει το συλλογικό συμφέρον και να αποδοκιμάζει φαινόμενα χειραγώγησης, αναξιοκρατίας και αναξιοπιστίας, συντελώντας στην επικράτηση δικαιοσύνης και στην εξασφάλιση ίσων ευκαιριών σε όλους.

Γ. Προβλήματα εποχής

- ο Γρήγορος και έντονος ρυθμός ζωής, που προκαλεί άγχος και ιδεολογική σύγχυση.
- ο Επικράτηση ωφελισμού και τεχνοκρατικής αντίληψης σε κάθε τομέα ανθρώπινης δράσης (επιστήμη, τέχνη, εκπαίδευση, εργασία).
- ο Κρίση αξιών, ανηθικότητα, έμφαση στην ποσότητα σε βάρος της ποιότητας.
- ο Στείρος ορθολογισμός, ο οποίος επιφέρει συναισθηματική αποδυνάμωση και ψυχικό κενό.
- ο Αστικοποίηση - μαζοποίηση.
- ο Ο ατομικισμός του ανθρώπου τον ωθεί στην αποξένωση και τελικά, καθώς νιώθει εγκλωβισμένος και απομονωμένος αδυνατεί να επικοινωνήσει και να συνάψει ανθρώπινες σχέσεις.
- ο Η άκριτη υιοθέτηση και ο μιμητισμός ξένων προτύπων συνδράμουν στην απομάκρυνση από την παράδοση και στη σταδιακή αλλοίωση της εθνικής ταυτότητας.
- ο Αδιαφορία για τα κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα.
- ο Εκδήλωση φαινομένων κοινωνικής νοσηρότητας (εγκλήματα, τρομοκρατικές ενέργειες).
- ο Απομάκρυνση του ανθρώπου από τη φύση.

Δ. Πτυχές προσωπικότητας

Αν μας ζητηθεί να αναλύσουμε τα στοιχεία που πρέπει να διακρίνουν μια συγκεκριμένη προσωπικότητα, όπως έναν πολιτικό ηγέτη, καλλιτέχνη, δημοσιογράφο, επιστήμονα, εκπαιδευτικό, αντλούμε πληροφορίες από τους παρακάτω τομείς, που διαμορφώνουν τις πτυχές της προσωπικότητας, και τις προσαρμόζουμε ανάλογα.

ο Πνευματική καλλιέργεια

Η πνευματική ολοκλήρωση στοιχειοθετείται κυρίως από την κριτική και αναλυτική ικανότητα, που αναφέρεται στην κεντρική νοητική λειτουργία επεξεργασίας όλων των δεδομένων - ερεθισμάτων, τα οποία δέχεται ο άνθρωπος από το εξωτερικό περιβάλλον, τη μνήμη και τις αισθήσεις.

Για να γίνει εφικτή αυτή η επεξεργασία, χρειάζεται ένα ικανοποιητικό γνωστικό υπόβαθρο, για τα προβλήματα και τα ζητήματα που απασχολούν τον καθένα στην καθημερινή του ζωή.

Η ανάπτυξη αυτής της ικανότητας εξασφαλίζει την κατανόηση -σε ικανοποιητικό βαθμό- του κοινωνικού και πολιτισμικού περιβάλλοντός του και, επομένως, συμβάλλει στην απόκτηση σφαιρικότερης αντίληψης για τη ζωή.

ο Ψυχική συναισθηματική καλλιέργεια

Ο ψυχικά καλλιεργημένος χαρακτηρίζεται από την ιδιαίτερη ευαισθησία του συναισθηματικού κόσμου, η οποία τον επηρεάζει σε κάθε περίπτωση της ζωής του. Όμως, ο συναισθηματικά ώριμος άνθρωπος είναι ικανός να ελέγξει τα συναισθήματά του, ώστε να μη θίγεται η πνευματική του διαύγεια και οδηγείται σε πράξεις ανεξέλεγκτες.

ο **Ηθική καλλιέργεια**

Ηθικά καλλιεργημένος είναι όποιος γνωρίζει και υιοθετεί τις ηθικές αρχές – αξίες και τους άγραφους νόμους, που έχουν θεμελιωθεί από τη συνήθεια και την παράδοση, για να ρυθμίζουν και να εξομαλύνουν τις διαπροσωπικές σχέσεις. Για την επίτευξη αυτής της συνθήκης, ουσιαστικά επενεργούν τιθασεύοντας τα ένστικτα και τα πάθη, και διοχετεύοντάς τα σε δρόμους κοινωνικά αποδεκτούς. Διαφορετικά, ελλοχεύει ο κίνδυνος σύγκρουσης του ατόμου με το κοινωνικό περιβάλλον και στιγματισμού του, προκαλώντας του προβλήματα κοινωνικής συμβίωσης.

Για να ολοκληρώσουμε την ανάλυση της ηθικής καλλιέργειας, είναι απαραίτητο να αναφέρουμε τις θεμελιώδεις ηθικές αξίες: ακεραιότητα, αλληλεγγύη, αλtruισμός, δικαιοσύνη, αυτοσεβασμός, συνέπεια, ευθύτητα, φιλότιμο, ευσυνειδησία, σεμνότητα, αλληλοσεβασμός, σύνεση, καρτερία, φιλαλήθεια, ταπεινοφροσύνη, τιμιότητα, καλοπιστία, εγκράτεια, αξιοπρέπεια, υπευθυνότητα, ειλικρίνεια

ο **Κοινωνική και πολιτική συνείδηση**

Η κοινωνική και πολιτική συνείδηση, απόρροια της καλλιέργειας του ανθρώπου, διαφαίνεται στην ενεργό δράση και συμμετοχή του σε όλες τις εκφάνσεις της δημόσιας ζωής. Συγκεκριμένα, το διαρκές και γόνιμο ενδιαφέρον του γίνεται αντιληπτό: στον συνδικαλισμό, στην πολιτιστική ζωή, στην τοπική αυτοδιοίκηση, στα περιβαλλοντικά ζητήματα, στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στο ειρηνιστικό κίνημα και στην πολιτική- με τη στενή έννοια του όρου- ζωή (στα κόμματα). Ο πολίτης που έχει συνειδητοποιήσει ότι η προσωπική του ζωή είναι άρρηκτα συνδεδεμένη και επηρεάζεται άμεσα από την εξέλιξη της κοινωνίας ενεργοποιείται, δρα, και αγωνίζεται στο πλαίσιο που καθορίζεται από το Σύνταγμα για την προστασία και τη διεύρυνση της ατομικής ελευθερίας, αψηφώντας τις επιπτώσεις και τις δυσκολίες που ίσως προκύψουν και επηρεάσουν την προσωπική του ζωή.

Γ. ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ - ΛΥΣΕΙΣ

Στην ανάλυση των τρόπων αντιμετώπισης κάθε προβλήματος διακρίνουμε δύο επίπεδα:

1) Βραχυπρόθεσμοι – κατασταλτικοί τρόποι:

Πρόκειται για συγκεκριμένα μέτρα που πρέπει και είναι δυνατόν να ληφθούν αμέσως, για να αποτραπεί η όξυνση του προβλήματος. Στοχεύουν, όμως, στην καταστολή συγκεκριμένων του προβλήματος, χωρίς να εξασφαλίζουν την οριστική εξάλειψή τους. Καθώς, λοιπόν, αποδεικνύεται αδύνατο με βραχυπρόθεσμους τρόπους να αντιμετωπιστεί ριζικά ένα πρόβλημα, είναι απαραίτητη η πρόληψη.

2) Μακροπρόθεσμοι – προληπτικοί-δεοντολογικοί τρόποι:

Πρόκειται για μέτρα μέσω των οποίων επιδιώκεται η αλλαγή των κοινωνικών συνθηκών (οικονομικών, πνευματικών, πολιτικών κ.ά.), ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα. Οι προληπτικοί αυτοί τρόποι στοχεύουν στην αναίρεση των θεμελιωδών – γενεσιουργών αιτιών του προβλήματος. Πρέπει να επισημάνουμε ότι η πρόληψη είναι ο πιο ενδεδειγμένος δρόμος για την υπέρβαση κάθε προβλήματος, με το μειονέκτημα όμως ότι τα αποτελέσματά της δεν είναι άμεσα.

Βαλλιάνειο Λύκειο Κεραμειών / σχολ. έτος 2021-2022

Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ:

- ✓ **Βελτίωση των συνθηκών ζωής στα αστικά κέντρα**, ώστε να καταστεί δυνατή η ψυχική ηρεμία και η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.
- ✓ Στην κατεύθυνση αυτή **συμβάλλει και η αλλαγή του τρόπου και των συνθηκών εργασίας**, ώστε ο εργαζόμενος να αισθάνεται δημιουργικός σε ένα περιβάλλον ευχάριστο, που δε θα τον καταθλίβει.
- ✓ Η αλλαγή των συνθηκών εργασίας σε συνδυασμό με τη **γόνιμη αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου** (δημιουργικές ασχολίες και ενδιαφέροντα) συντελούν στην αίσθηση, ψυχικής πληρότητας και εσωτερικής ισορροπίας.
- ✓ Η σύναψη ουσιαστικών διαπροσωπικών σχέσεων και η επικοινωνία μέσω εποικοδομητικού διαλόγου καλλιεργούν κλίμα ειλικρίνειας και αλληλεγγύης.
- ✓ Μετάδοση στους νέους ηθικών αξιών ανανεωμένων σύμφωνα με τα δεδομένα της εποχής, αποκλείοντας αναχρονιστικές και οπισθοδρομικές αντιλήψεις.
- ✓ Οι φορείς κοινωνικοποίησης, που επιβάλλεται **-αναλαμβάνοντας** περισσότερες πρωτοβουλίες- να συμμετέχουν δραστικά και καθοριστικά στην εξυγίανση των θεσμών, οφείλουν: α) να σταθούν αρωγοί στην προσπάθεια των νέων για αλλαγή της υπάρχουσας τάξης πραγμάτων και β) να τους εμπνεύσουν αγνά ιδανικά και στόχους, που θα προσφέρουν νόημα και σκοπό στη ζωή τους.
- ✓ Κυριότερο και αποτελεσματικότερο μέσο υλοποίησης των παραπάνω προτάσεων αποτελεί η ανθρωπιστική παιδεία, που επιβάλλεται να παρέχεται σε όλους τους πολίτες, με στόχο την εσωτερική τους καλλιέργεια. Χωρίς αυτή κάθε άλλη προσπάθεια, αν δεν είναι ημίμετρο, θα είναι ματαιοπονία.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Ο πρόλογος αποτελεί τη «γνωριμία» μας με το θέμα που πρόκειται να αναπτύξουμε, την εισαγωγή μας. Πρέπει να:

α)εμπεριέχει τη θέση μας ή το θέμα πραγμάτευσής μας,

β)να είναι περιεκτικός, σύντομος και συνδεδεμένος νοηματικά με το υπόλοιπο κείμενο.

Ο επίλογος μπορεί να αποτελεί:

α)Εξαγωγή συμπερασμάτων από την πραγμάτευση που προηγήθηκε.

β)Συμπυκνωμένη παρουσίαση των απόψεων που αναπτύχθηκαν στο κύριο μέρος.

γ) Υπενθύμιση της κύριας θέσης του θέματος.

Προσοχή: Δεν εισάγουμε νέες ιδέες ανάπτυξης του θέματος, δεν χρησιμοποιούμε ρητορικές προτροπές ούτε μελοδραματικές εκκλήσεις στον αναγνώστη ή ευχές, εκτός αν πρόκειται για επιστολή ή ομιλία, οπότε ενδείκνυται.

Βαλλιάνειο Λύκειο Κεραμειών / σχολ. έτος 2021-2022

Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου

1. Ενδεικτικό σχεδιάγραμμα του κυρίου μέρους

Στα περισσότερα θέματα έκθεσης τα ζητούμενα αφορούν στις **αιτίες** και τις **συνέπειες** των φαινομένων ή προβλημάτων, αλλά και στις **προτάσεις για την αντιμετώπιση** τους. Επομένως ένα γενικό σχεδιάγραμμα, που θα διευκολύνει τον εντοπισμό τους, μπορεί να αποδειχτεί ιδιαίτερα χρήσιμο.

Γενικό σχεδιάγραμμα
I. Αιτίες:
<u>Πηγάζουν:</u>
α) Από τον άνθρωπο:
1) Από τα έμφυτα γνωρίσματα του (π.χ. δημιουργικότητα, περιέργεια, αίσθημα του ανικανοποίητου).
2) Από τα ψυχοπνευματικά του γνωρίσματα (π.χ. κρίση, πλούτος συναισθημάτων, βούληση, πνευματική καλλιέργεια).
β) Από τους τομείς της κοινωνικής ζωής:
1) Οικονομία (π.χ. οικονομικό σύστημα, ακμή ή παρακμή οικονομίας).
2) Τεχνολογία (π.χ. επίπεδο τεχνολογίας, ρυθμός ανάπτυξης).
3) Σχέσεις κοινωνικών ομάδων (π.χ. συνεργασία ή ανταγωνισμός).
4) Αντικοινωνικά φαινόμενα (π.χ. αύξηση εγκληματικότητας ή περιθωριοποίησης).
5) Εργασία (π.χ. η εξειδίκευση και ο ρόλος της).
6) Ηθικές αξίες (π.χ. τιμιότητα, ειλικρίνεια, σεβασμός).
7) Επιστήμη (π.χ. σχέση επιστήμης - εξουσίας).
8) Τέχνη (π.χ.-εμπορευματοποίηση της τέχνης).
9) Θρησκεία (π.χ. θρησκοληψία).
10) Θεσμοί (π.χ. κράτος, οικογένεια, εκπαίδευση, Μ.Μ.Ε.).
11) Πολιτική ζωή (π.χ. υγιής ή εκφυλισμένη).
II. Συνέπειες
α) Στον άνθρωπο
1) Στην προσωπικότητα του (ψυχοπνευματικές συνέπειες).
2) Στην υγεία του.
β) Στις διαπροσωπικές σχέσεις (π.χ. μοναξιά).
γ) Στους τομείς της κοινωνικής ζωής (βλέπε τους τομείς που αναφέρθηκαν στις αιτίες).
δ) Στο φυσικό περιβάλλον (π.χ. ρύπανση, κλιματικές αλλαγές).
III. Προτάσεις
α) Που μπορεί να εφαρμόσει η οικογένεια (π.χ. πρότυπα μίμησης οι γονείς).
β) Που μπορεί να υλοποιήσει το σχολείο (π.χ. ανθρωπιστική παιδεία).
γ) Που μπορεί να υλοποιήσει η πολιτεία (π.χ. νομοθετικά μέτρα).
δ) Που μπορούν να προωθήσουν τα ΜΜΕ (π.χ. με εκπομπές ή ταινίες).
ε) Που μπορούν να υλοποιήσουν οι διανοούμενοι (π.χ. με διαλέξεις, άρθρα, βιβλία).
στ) Που εξαρτώνται από το ίδιο το άτομο (π.χ. αυτοκαλλιέργεια).